

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 19 da zercladur 2009, allas 19³⁰ – 21⁵⁵ uras
en halla Cons

Presidi: Robert Cajacob

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Clemens Berther
Robert Cajacob
Giusep Columberg
Madlen Deflorin-Spescha
Emerita Flepp-Degonda
Victor Flepp
Martina Gienal	Rita Huonder-Tenner
Jordana Lozza-Desax
Pirmin Lozza
Pader Vigeli Monn
Flavio Murer
Alfred Spescha
b) Suprastonza
communala	Dumeni Columberg
Hans Huonder
Cecilia Maissen-Desax	Iso Mazzetta
Roger Tuor
c) Perstgisas	Heinrich Berther	Bernadetta Caminada-Mühlebach
d) Canzlist
communal	Andri Hendry	
e) Hosps	ca. 35	

Plaid da beinvegni *dil president dil cussegl da vischnaunca.*

"Jeu beneventel vus tuts alla quarta seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d'uffeci 2009/12."

Questa sera stat il program d'actividad 2009-2012 sin tractanda. Sin buca meins che 34 paginas presenta la suprastanza communal al cussegl da vischnaunca, al pievel da Mustér sias visiuns ed intenziuns, las differentas incaricas ed ils impurtonts projects che vegnan ad occupar las autoritads communalas il proxims quater onns. Engaschi da nus tuts e secapescha la situaziun finanziaria da nossa vischnaunca vegnan ad haver gronda influenza sin la realisaziun da quellas investiziuns.

Sin pagina nov dil program d'actividad scriva la suprastanza:

"Nies motto central pil proxim avegnir secloma:"

"Mustér era in center, ei in center e resta in center regional"

Per pliras decisiuns da gronda impurtonza enteifer nossa regiun che stattan a cuorta ni a liunga vesta avon esch, eis ei impurtont d'esser pertscharts da quella finamira. Nus astgein, gie stuein far valer dad esser quei center. Buca mo Mustér sa profitar da quei, mobein era las vischnauncas vischinontas. Curdass Mustér sco center, fuss il proxim center Glion e nuot auter che Glion.

Mortoris:

Cun in bien patratg lein nus seregurdar da Monica Venzin (Casa Sogn Gions), naschida ils 11 da december 1928 e morta ils 12 da matg 2009 e Carli Maissen-Jacomet (Raveras), naschius ils 14 da december 1931 e morts ils 15 da matg 2009. Els ruaussien en pasch."

Gliesta da tractandas

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

1. Protocol nr. 3-2009/2012
2. Scola claustrala: Situaziun actuala e perspectivas
Presentaziun entras la nova rectora Geneviève Appenzeller-Combe
3. Program d'actividad 2009 – 2012 (messadi nr. 6-2009/2012)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

1. Protocol nr. 3-2009/2012

President dil cussegl da vischnaunca Robert Cajacob

Il protocol nr. 3 ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas propostas per midadas.

Il protocol nr. 3-2009/2012 dalla seduta dils 24 d'avrel 2009 vegn approbaus senza opposiziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

2. Scola claustrala: Situaziun actuala e perspectivias

Presentaziun entras la nova rectora Geneviève Appenzeller-Combe

President dil cussegl da vischnaunca

Beneventa specialmein la rectora dil gimnasi claustral, Geneviève Appenzeller-Combe che vegn ad informar il cussegl davart la situaziun actuala e las perspectivias pil gimnasi claustral.

President communal Dumeni Columberg

Menziunescha specialmein las relaziuns denter la claustra e la vischnaunca. En special la singulara irradiaziun duront 1300 onns sin la regiun sco center religius, cultural e da scolaziun. Il gimnasi possibilitescha ina buna scolaziun enteifer la regiun, ei denton era da gronda muntada economica per la vischnaunca. Tenor professor Peter Riederer generescha il gimnasi directamein 70 plazzas da lavur cumpleinas ed indirectamein ulteriuras 20 plazzas. Directamein ni indirectamein anfla ca. 10% dalla populaziun ina occupaziun el menaschi claustral ni gimnasi. Da beneventar fuss sch'il persunal d'instrucziun s'engaschass in tec pli fetg per la veta publica da nossa vischnaunca.

Geneviève Appenzeller-Combe *rectora dil gimnasi claustral*

Il gimnasi da Mustér ei pli enconuschents en Svizra, che quei ch'ins fa persenn en nossa regiun. Il gimnasi occupescha actualmein 32 scolasts, da quei 10 en pensum cumplein. Ils commembers dalla cuminonza claustrala occupeschan aunc in tierz dallas plazzas ed instrueschan 17.5% dallas lecziuns.

Cun ca. 200 scolars ei Mustér il pign denter las quater scolas benedictinas dalla Svizra. Per saver luvrar economicamein basignass il gimnasi 12 classas à 21 scolar. Ordlunder sedessen mintgamai duas classas parallelas cun in diember total da 252 scolars.

Quei diember da scolars ei necessaris per saver cuvierer ils cuosts d'infrastructura che sedattan independentamein, schebein il diember da scolars ei gronds ni pigns.

In'ulteriur problem ei ch'il Cantun paga sias contribuziuns tenor il diember dils scolars a basa dils cuosts che vegnan erui sin fundament dil menaschi dalla scola cantunala a Cuera. Quei fatg risguarda buca ils cuosts fixs che sefan independentamein dil diember da scolars, sco era la pussevividad d'optimar il diember da scolars per classa.

Era il gimnasi claustral pli baul in internat cun in grond diember da scolars d'ordeifer la Surselva, ei quei semidau ils davos decennis da rudien. Dapi liung temps deriva la gronda part dils scolars dalla Surselva. En consequenza dalla demografia semida quella situaziun. Ei vegn ad esser necessari da puspei recutar scolars d'ordeifer la Surselva per saver garantir igl avegnir dil gimnasi.

Muort il diember variont da classas varieschan era ils pensums dils scolasts. Plinavon vegnan ils scolasts mo sin 95% dall'indemisaziun dalla scola statala. Ed ils scolasts dalla scienza prestan lavurs supplementaras

per preparar las lecziuns che lur collegas en autras scolas ston buca far. Quels fatgs engrevieschan la recrutaziun da scolasts. Ulteriuramein pretenda il sutgimnasi in auter profil da scolast ch'il gimnasi.

Ils cuosts per scola ed internat a Mustér ei il pli favoreivel en Svizra e munta en tut a frs. 30'000.-- ad onn. Quella summa ei orvart mudesta enviers la summa maximala da frs. 90'000.-- che vegn pagada en in auter internat.

Ins astga denton constatar ch'igl internat da buobs sco era quel da buobas ein occupai cumpleinamein pigl onn da scola vegnent.

Certas midadas previdas pigl onn da scola vegnent vegnan a caschunar in ulteriur augment dils cuosts. Aschia il descargament dil prorectur, la fixaziun da mintgamai dus scolasts da classa. Ulteriuramein vegn ins ad introducir lecziuns da chemia en lungatg engles sco project d'immersiun. Igl ei era previu el rom dalla scolaziun da students dall'universitad da possibilitar practicums. Sche la situaziun finanziaria lubescha, vegness ins ad impunder frs. 200'000.-- per investziuns a favur dalla scolaziun biologia e chemia.

Ins preveda denton era accziuns che muntan in respargn, resp. la pusseivladad da recaltgar novs mieds finansials.

Aschia eis ei previu da strihar entginas lecziuns da descargament. Pigl onn 2009 ha il gimnasi buca concediu igl augment da paga tenor ils scalems, sco era buca l'ulivaziun dalla carischia fixada entras il Cantun. Plinavon vegn ins a metter ensemen classas per certs roms. Ins ha era encuretq il contact cun il cantun Tessin per sondar, sch'el pagass als scolars dalla Val Blegn il medem daner da scola sco quei ch'il Cantun Grischun paga per ils scolars grischuns che frequentan ina scola el Tessin.

Il gimnasi less denton era tschentiar accents pigl avegnir. Cun fixar ina certa cultura da scola, p. ex. sevestgir, telefonins, ni cun in concept pedagogic pigl internat cun gruppas da lavur da scolars che tgiran certs secturs enteifer il menaschi da scola. Plinavon in accumpignament per scolars dall'emprema classa ni localitads da sentupada. Cheu vegn aunc tschercau sut tgei aspect quellas localitads duein vegnir endrizzadas.

Ultra da quei vegn il gimnasi a porscher uonn per l'emprema gada in cuors d'engles per scolasts primars. Quei duei esser ina purschida per ils scolasts dalla regiun.

President dil cussegl da vischnaunca

Engrazia alla rectora per las interessantas informaziuns.

Gerard Hans Huonder

Engrazia medemamein per l'informaziun. La suprastanza communal ei gia seconferida cun la rectora. Dad omisduas varts vegn giavischau ina collaboraziun pli stretga. Il proxim temps vegnan ils responsabels per il scolaesser dalla vischnaunca a s'entupar cun la direcziun dil gimnasi per discutir eventualas fuormas e pusseivladads da cooperaziun.

President communal

Surdar alla rectora, che s'absenta silsunter, in pign present sco segn d'engraziament.

3. Program d'actividad 2009 – 2012 (messadi nr. 6-2009/2012)

President communal

Il program d'actividad ei in document central per la lavur dalla suprastanza communal e dil cussegl da vischnaunca dils proxims quater onns. El dat sclariment davart visiuns ed intenziuns per la proxima perioda d'uffeci. La suprastanza communal ha impundiu fetg bia temps per preparar quei program. La documentaziun ei fetg detagliada e dat in buna investa els fatgs impurtonts. Fertion ch'igl onn vargau ei staus in onn da numerusas refuormas fundamentalas e da decisiuns concernent la planisaziun pil futur, va ei ussa per realisar quellas decisiuns e d'instradar ils pass necessaris.

Il rapport sedivida en duas parts. L'emprema cun il cuntegn che dat ina investa davart las prioritads. La secunda commentescha ils detagls. Els proxims onns vegn ins buca ad elaborar ina semeglionta documentaziun, mobein a serestrenscher sin la controlla da quei ch'ei realisau.

Cusseglie Clemens Berther, president dalla cumissiun da gestiun

La suprastanza communal e la cumissiun da gestiun ein s'occupai gia in temps cun quella materia. Ord vesta dalla cumissiun da gestiun setracta ei d'in impurtont document. La suprastanza communal ha buca schau per breigia d'enumerar tut ils detagls. La cumissiun da gestiun sa sustener cumpleinamein las ponderaziuns dalla suprastanza communal. Dil program d'actividad seresultan ils pensums necessaris che ston vegnir adempli. Ei fuss falliu da spargnar vid la scolaziun. Denton mereta era l'infrastrutura speciala atenziun. Sco center regional eis ei impurtont da procurar per relaziuns attractivas sil sector dalla scolaziun per possibilatar a famiglias da secasar tier nus.

En quei connex eis ei impurtont da buca negligir las tradiziuns ed isonzas da nossa regiun. Il cussegl ha la pusseivladad da dar ils accents necessaris. Las finanzas vegnan a dictar il tempo enteifer il qual ils projects san vegnir realisai.

President dil cussegl da vischnaunca

En l'emprema part dalla debatta vegn repassau ils detagls tier il program d'actividad, silsunter il cuntegn cun las prioritads. Cunquei ch'il cussegl ei obligaus d'entrar e tractar la fatschenta, dat ei buca ina debatta d'entrada, mobein ina discussiun generala. Silsunter suonda la tractaziun en detagl.

Debatta generala

Cussegliera Martina Gienal

Sin fundament dil studi dil program d'actividad ha ella saviu seperschuader dall'impurtonza da mantener Mustér sco center. Quei aschibein per avantatg da nossa vischnaunca, mo era dallas vischnauncas vischinontas. In indeci leutier ei segir era il fatg, che gia nos perdavons han giu elegiu Mustér sco liug da cumin. Mo era la situaziun geografica giustifichescha quella posiziun.

Las finanzas vegnan a cumandar tgei che capeta il futur. Ei sa denton buca esser ch'ei vegn spargnau mo per amur dil spargnar. Il spitgar sa haver consequenzas fatalas e caschunar cuosts supplementars ch'ei inevitabels. Perquei sa ei era esser necessari ch'ins vegn el futur a stuer adattar las taxas per saver dar damogn als basegns.

Discussiun en detagl

0. Actividad en general e renovaziun dallas structurass

President communal

Per la preparaziun dil rapport d'actividad han ins fixau suandonta sistematica: Sco introducziun las disposiziuns legislativas e lu ils detagls pertuccont activitads ed investiziuns. Il program dat ina survesta davart tut quei ch'ei previu ils proxims quater onns. Ils proxims onns vegn ins a luvrar a basa dil program present cun far mintga onn las correcturas necessarias. En vesta alla lavur legislativa succedida igl onn vargau, eis ei buca previu pli grondas revisiuns da leschas, adattaziuns necessarias sin fundament dalla nova constituziun ni dil dretg surordinau. En quei connex setschenta era la damonda, schebein ins vul stampar tuttas leschas revididas ni publicar quellas sulettamein egl internet. Era il Cantun ponderescha, schebein ei far senn da stampar las leschas.

1. Collaboraziun intercommunala

President communal

Schegie ch'igl ei actualmein buca da quintar cun ina fusiun dallas vischnauncas da Sursassiala, pretenda ei tuttina da colaborar vinavon sin differents secturs. Sin plirs intschess funcziunescha la collaboraziun gia oreifer. Quella formulaziun duei dar in accent specific en direcziun d'ina fusiun futura.

1.3 Cussegl da cumin

Cussegliera Martina Gienal

Eis ei da quintar ch'il cumin piardi en vesta allas reorganisaziuns decididas sia muntada? Ei setracta cheu puspei da plazzas da lavur che massan a piarder. Tgei san ins preveder per impedir quei process?

President communal

Il cumin porscha actualmein ca. 2 entochen 3 plazzas da lavur cumpleinas. Igl ei da prever ch'il cumin vegn en vesta al svilup actual a piarder sia muntada e che pliras incaricas vegnan surpridas d'autras instituziuns sco la procura publica. Denton savein nus sco center regional quintar, ch'il post da polizia cun pliras plazzas sco era auters uffecis restan a Mustér. La suprastanza communal vegn a s'engaschar per mantener aschi bia posts da lavur sco pusseivel en nossa regiun.

2. Scolaziun

Gerau Hans Huonder

Dalla rectura dil gimnasi claustral havein nus udiu davart dils fastedis che la demografia caschuna. Quellas difficultads semanifesteschan medemamein sil sector dalla scola populara. Ulteriurs fastedis caschunan las consequenzas dalla nova ulivaziun da finanzas. Il sboz per la revisiun totala dalla lescha da scola cantunala che sesanfla actualmein ella procedura da consultaziun vegn prius seriusamein sut la marel. Ina gruppa da lavur consistenta da personas dallas vischnauncas dalla Cadi prepara in sboz per la posiziun dallas vischnauncas.

La revisiun dalla lescha da scola cantunala ha per consequenza che la lescha da scola dalla vischnaunca sto medemamein vegnir revidida. El rom da quella revisiun eis ei era previu da repassar igl uorden disciplinar. Medemamein vegnan ils gremis dalla scola a sefatschentar il proxim temps dalla formaziun d'ina direcziun da scola.

Igl atun vegnent ei previu da far emprems pass en favur dil model C sil scalem superiur. L'introducziun definitiva da quel succeda cun igl onn da scola 2010/11.

3.5 Center da sport e cultura

Gerau Hans Huonder

Actualmeins sefatschenta ina grupp da lavur dalla damonda co nezegiar il spazi che vegn libers igl atun el Center da sport e cultura entras la midada dil survetsch tecnic. Lez dislochescha a Cuz Sut.

4.1 Casa da tgira

Cussegliera Rita Huonder

Tenor il messadi eis ei pusseivel da realisar pliras variantas. Eis ei insumma aunc pusseivel da recaltgar las contribuziuns dil Cantun e schegie, dependa ei tgei varianta che vegn realisada?

President communal

La casa da tgira vegn ad esser in tema central pigl onn 2009 sco era per ils onns proxims. La fin 2007 eis ei reussiu (il davos termin) d'inoltrar in concept per la regiun da planisaziun Sursassiala. El medem mument ei ina declaronza fundamentala per la realisaziun comunabla dalla Casa da tgira Sursassiala vegnida firmada dallas treis suprastonzas communalas e la Fundaziun. El decuors digl onn 2008 ha ei dau in svilup pauc legreviel. Igl ei semussau che la sligiazion ideala d'ina suletta casa da tgira per Sursassiala anfla buca l'acceptanza politica.

1992 han ins fundau la Fundaziun Casa da tgira Surassiala cun las treis vischnauncas sco purtadras. Denton ei il Cantun buca setenius vid il concept previus. La fin 2007 sepresentava la situaziun aunc aschia che la sanaziun dalla casa da tgira sappi succeder sut il tetg dalla Fundaziun. Ins quintava cun investiziuns ella dimensiun da 15 milliuns francs e contribuziuns cantunalas entochen 7.5 milliuns francs.

Tuttas variantas ordeifer ina sligiazion sut il tetg dalla Fundaziun caschunan considerabels cuosts supplementars per las vischnauncas. Politicamein ei ina sligiazion cun mo ina casa da tgira actualmeins buca realisabla.

Eventualmeins eis ei pusseivel d'anflar ina sligiazion cun edificis decentralis ed in menaschi comunabel sut tetg dalla Fundaziun. En mintga cass fa la fatschenta prescha, damai ch'il quen final sto esser preparaus entochen la fin digl onn 2013. El decuors dalla stad eis ei necessari d'anflar ina sligiazion.

4.2 Activitads per nos attempai

Geraua Cecilia Maissen

La vegliadetgna astga era vegnir vesida sco nova schanza. Perquei eis ei impurtont da procurar per activitads per nos attempai. Ina grupp da lavur eruescha ils giavischs dil attempai, evtl. era ils basegns per habitaziuns ni fuormas da habitar cun accumpignament. Ulteriurameins va ei era d'anflar sligiazions per descargar temporarmeins persunas che tgeran lur parents

privat a casa. En quei connex va ei era per anflar ina sligiazion per demens.

6. *Traffic communal e cantunal*

Gerau Iso Mazzetta

Sil sector legislativ eis ei necessari da realisar ils proxims pass che sedattan dalla revisiun dalla lescha da baghegiar e dalla planisaziun locala. Il postulat Marcus Jacomet duei vegnir realisau per possibilitar in meglier manteniment da vias e sendas.

In grond problem ei il manteniment da vias. Igl unviern vargau ha caschunau differents donns. Aschia vegn la suprastanza communal a stuer conceder in credit supplementar per saver exequir las lavurs las pli urgentas per prevegnir ad ulteriurs donns.

7.4 *Planisaziun locala*

Cusseglier Victor Flepp

Dacuort ha la Regenza approbau la revisiun dalla planisaziun locala. Alla cumissiun s'auda in engraziament special per la speditiva lavur. Nus sperein che la revisiun dalla planisaziun detti ils impuls necessaris per in bien e saun svilup.

7.5 *Explotaziun dallas resursas*

Cussegliera Rita Huonder

Co ein las entradas novas che derivan ord l'energia da participaziun da capir?

President communal

Cheu setracta ei d'in fatg legreivel sco consequenza dalla liberalisaziun dalla fiera d'energia. Actualmein ha la vischnaunca ina cumpart da 1.25% dil capital d'aczias dall'Ovra Reinanteriur. En relaziun cun quella cumpart sa ella retrer energia da participaziun. Fertan che las vischnauncas obtenevan entochen oz mo ina mudesta indemnizaziun per quell'energia, san ellas sin fundament dalla fiera liberalisada seprofitar da prezis da concorrenza. Actualmein ei ina gruppa da lavur (senza las vischnauncas da Medel e Tujetsch che possedan atgnas ovras electricas) vidlunder d'elaborar ina cunvegnientscha sut tgei cundiziuns che l'energia da participaziun sa vegnir vendida (cundiziuns las pli favoreivlas). El decuors dil meins da fenadur/uost sto il contract vegnir suttascrets. La cumpetenza d'approbaziun da quei contract schai tier la suprastanza communal.

8.2 *Forestalessen*

Cusseglier Clemens Berther

La surfatscha cultivada entras l'agricultura sereducescha cuntinuadamein. Igl uaul pren pli e pli il surmaun. Tgei filosofia persequitescha il Cantun sin quei sector? Spetgan ins entochen ch'entiras cuntradas ein carschidas en sco quei ei il cass el Tessin? Han ins previu ina strategia co proceder?

Gerau Hans Huonder

La gronda part dil terren che crescha en ei terren privat. Cheu ha la vischnaunca buca bia pusseivladads d'intervegnir. Il menaschi tecnic ei occupaus cun tgirar igl uaul existent da schurmetg e da procurar leu per la regiuvinaziun necessaria. Per part vegn era fatg lavur entras ils catschadurs. La vischnaunca dispona denton buca dil personal necessari per tener anavos igl uaul, leu nua che quel crescha en. Denton vegn ins a

stuer mirar cun ils responsabels tgei mesiras che san vegnir pridas per frenar quei svilup.

8.3.2 Zona speciala Hotel Acla da Fontauna – realisaziun

President communal

Cheu setracta ei d'in project da muntada centrala per nossa vischnaunca. Ins astga quintar che la revisiun dalla planisaziun locala passi ils 5 da fenadur 2009 en vigur. Cun l'entrada en vigur ha la vischnaunca il dretg d'acquistar dallas pendicularas la parcella 1339 per in prezi favoreivel da frs. 80.--/m². Cundiziun ei secapescha ch'ei vegni realisau in resort cun in concept turistic da muntada persistente.

Dapi in onn e miez ei il president communal en contact cun ina grupp che vul realisar enteifer la zona speciala Acla da Fontauna in resort da vacanzas. Per quei intent ha la suprastanza communal decidu ils 28 da settember 2008 l'introducziun d'ina planisaziun d'areal per quella zona cun ina surfatscha da ca. 23'000 m². El rom da quella planisaziun va ei per fixar las quotas da diever (hotel, habitaziuns administradas e habitaziuns da secunda proprietad), la cefra d'utilisaziun e la dimensiun dils baghetgs. En cumparegliaziun cul plan da quartier sto il plan d'areal vegnir approbaus dalla Regenza. En vischnaunca cumpeta l'approbaziun dil plan d'areal alla suprastanza communal.

Cunquei che plirs fatgs dependan digl investur e siu architect eis ei aunc buca enconuschent cura ch'il plan d'areal sa vegnir presentaus.

Cussegliera Rita Huonder

Eis ei enconuschent tgei che capeta cun il milliun ch'il pievel ha giu concediu per la realisaziun d'in project Acla da Fontauna?

President communal

Quella damonda duei vegnir rispundida el rom dalla presentaziun dil plan d'areal.

9.5 Halla da stialas

Cussegliera Martina Gienal

Il project suttamess en connex cun la damonda da credit prevedeva d'endrizzar ina halla da stialas en la "Baracca verda". Pertgei ein ins uss vegnius alla conclusiun da spazzar quei baghetg e da construir ina nova halla per magasinar las stialas?

Gerau Hans Huonder

La Baracca verda era prevedida sco halla da stialas. Igl ei denton semussau che la sanaziun dil baghetg ei fetg custeivla. Ulteriuramein crescha la damonda suenter stialas. Per quei eis ei pli prudent da spazzar il baghetg actual e da realisar ina halla nova.

President communal

Per la realisaziun dil center d'infrastructura ha il pievel concediu in credit net da frs. 355'000.--. Grazia ad ina eccellente constellaziun eis ei stau pusseivel da recaltgar considerablas contribuziuns supplementaras. Quei fatg fetg legreivel lubescha da realisar el rom dil credit da frs. 355'000.-- ina halla da stialas nova.

Cusseglier Giusep Columberg

Eis ei previu da producir las stialas egl uaul ni sper la halla da stialas?

Gerau Hans Huonder

A Cuoz Sut dispona la vischnaunca sper la halla da stialas futura d'in grond areal per magasinar la lenna che vegn ord igl uaul. Grazia a quellas cundiziuns sa la lenna vegnir manizzata sil plaz.

President communal

Dil reminent ha il cussegl da vischnaunca la pusseivladad da prender investa digl object e dallas lavurs a caschun dalla seduta dils 21 d'ust 2009.

Cusseglia Giusep Columberg

Vegn ins en quei connex era a saver far diever dallas caglias che vegnan deponidas actualmein a Raveras?

Gerau Hans Huonder

Las stialas ston vegnir producidas ord lenna, sch'ins vul duvra quellas per scaldar. Las caglias che vegnan deponidas a Raveras san per ina buna part buca vegnir duvradas per quei intent. Per quei vegn ins probablamein a stuer far diever vinavon dil plaz a Raveras.

President dil cussegl da vischnaunca

Dat la pusseivladad da revegnir al program d'activitad.

Cuntegn tiel program d'activitad

6. Traffic communal e cantunal

Cusseglia Flavio Murer

Ferton che tuttas vias communalas previdas per ina sanaziun ein classificadas sco exnum necessarias, ein las canalisaziuns corrispundentas per part en autras classas. Fagess ei buca senn che las canalisaziuns fussen classificadas sco las vias? Plinavon scrivan ins che la situaziun finanziala lubeschi pils proxims quater onns neginas investiziuns sil sector da vias. Stattan quellas constataziuns buca en cuntradiziun ina cun l'otra?

Gerau Iso Mazzetta

Da principi fa ei senn da sanar la canalisaziun il medem mument cun la via. Ei sa denton esser che la canalisaziun ei buca en in aschi schliet stan sco la via e sto ord quei motiv buca vegnir sanada. La situaziun finanziala ei buca legrevla e restrenscha las pusseivladads. El rom dil preventiv eis ei denton necessari da giudicar, schebein ina u l'otra investiziun ei pusseivla. En special va ei per prevegnir a pli gronds donns.

Cusseglia Flavio Murer

En quei cass eis ei buca exlaus ch'ins vegn ad entscheiver cun la sanaziun d'ina via u l'otra avon ch'il temps da quater onns ei spiraus?

Gerau Iso Mazzetta

Sch'il plan da finanzas ed il preventiv lubeschan quei, eis ei buca exlaus ch'ins entscheiva gia pli baul cun la sanaziun d'ina via u l'otra.

6.1.6 Pass dil Lucmagn

Cusseglia Martina Gienal

Pertgei han ins buca classificau quei project cun la cefra 3 previu, enstagl dalla cefra 4? Per nossa regiun ei l'avertura dil Pass Lucmagn da muntada centrala.

President communal

L'avertura dil Pass Lucmagn ei da gronda muntada economica e turistica per nossa regiun. Denton sa la vischnaunca buca prender directamein influenza, perquei che la cumpetenzza schai tiel Cantun. La Regenza stuess ussa dar l'incarica da preparar in preproject per giudicar la situaziun da prighel ed examinar tgei ustonzas ch'ei drova per migiurar la segirtad. En vesta alla decisiun negativa per la Porta Alpina eis ei ussa il dretg mument d'insister sin ina migliur pil Pass Lucmagn. Cun investiziuns da 20 entochen 25 milliuns francs duess ei esser pusseivel da migliurar la situaziun els loghens ils pli periclitai.

8.3.3 Pendicularas Mustér

Cusseglier Clemens Berther

Eis ei propri necessari da realisar ils stabiliments d'ennevar sco quei ch'il concept dallas Pendicularas preveda?

President communal

Igl ennevar vegn praticau en tuttas destinaziuns turisticas. Gia avon dus ni treis onns han las Pendicularas inoltrau ina damonda per ina contribuziun. Per ellas eis ei era en vesta alla concorrenza necessari da saver realisar ina part dil concept previu. Actualmein cuoran era retschercas da realisar il concept d'ennevar ensemen cun in'ovra hidraulica.

9.5 Halla da stialas

Cusseglier Alfred Spescha

Fuss ei buca pli prudent da manizzar las stialas el sutterran dalla halla da tennis? Evtl. savess ins realisar ina centrala d'energia ensemen cun ina surbaghegiada Acla da Fontauna?

Gerau Hans Huonder

Il Center da sport e cultura vegn gia dapi ils onns 80 scaldaus cun stialas e dapi gleiti dus onns dispona era la casa da scola veglia a Segnas d'in scaldament cun stialas. El futur serestrenscha la damonda suenter stialas denton buca mo sin quels dus objects. Ulteriurs possessurs da baghetgs e da projects fan ponderaziuns da producir energia igl avegnir cun agid da stialas. Il spazi entuorn il Center da sport e cultura ei fetg restrenschiu per magasinar la lenna necessaria. A Cuoz Sut disponan ins perencunter dil spazi necessari. Ultra da quei fust ei donn da nezegiar il spazi che vegn libers el Center da sport e cultura per magasinar stialas. Cun quellas localitads sa segiramein vegnir fatg enzatgei pli attractiv.

La halla da stialas preveda excluda denton buca ina collaboraziun denter il Center da sport e cultura e la surbaghegiada nova ad Acla da Fontauna pertuccont furniziun d'energia. Ponderaziuns en quella direcziun ein vegnidas fatgas gia avon treis onns. La vischnaunca ei segiramein aviarta per ina collaboraziun.

9. Edificis communalas

Cussegliera Martina Gienal

La situaziun energetica dalla casa da scola nova ei tut auter che legrevla. Pertgei han ins buca dau pli gronda prioritad alla sanaziun energetica da quei baghetg, che alla casa communalala classificada sco exnum necesari?

Gerau Hans Huonder

Tier la casa da scola nova va bia energia a piarder. Quei ei semussau sin fundament da retschercas. Denton ei la casa communalala in bionto pli veglia e la situaziun energetica ei era cheu fetg schliata. Da l'autra vart

dependa la classificaziun d'urgenza era dallas pusseivladads finanzialas dalla vischnaunca.

President dil cussegl da vischnaunca
Dat la pusseivladad da revegnir

Decisiun:

Cun 13 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca da prender enconuschientscha dil program d'activitad 2009 – 2012.

Communicaziun

President dil cussegl da vischnaunca

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 21 d'uost 2009. Per quella seduta duei il cussegl da vischnaunca reservar il suentermiezdi sco la sera.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Robert Cajacob

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 29 da zercladur 2009

Cus0012_04.doc